

**UCHWAŁA NR LVII/547/22
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE**

z dnia 21 listopada 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561), art. 14 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608), art. 4¹ ust. 1-2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700) oraz na podstawie art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855) Rada Miejska w Augustowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023 – 2026, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od dnia 01 stycznia 2023 roku.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Augustowie

Alicja Dobrowolska

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM
NA LATA 2023-2026

Spis treści:

I. WPROWADZENIE

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

III. SŁOWNICZEK

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

4.1. Pomoc społeczna.

4.2. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

4.3. Przemoc w rodzinie.

4.4. Bezpieczeństwo.

4.5. Dostępność do pomocy terapeutycznej i psychospołecznej.

4.6. Szkolenia dla sprzedawców alkoholu.

4.7. Rynek alkoholowy w mieście Augustów.

4.8. Zasoby środowiskowe.

4.9. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, zasady wynagradzania członków Komisji, planowana reorganizacja.

V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA, HARMONOGRAM PROGRAMU

VI. WSKAŹNIKI MONITORINGU PROGRAMU I RYZYKA DLA PROGRAMU

VII. REALIZACJA PROGRAMU

7.1. Podmiot koordynujący i realizatorzy.

7.2. Źródła finansowania i nakłady finansowe.

7.3. Sprawozdawczość.

I. WPROWADZENIE

Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw ((t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608) wprowadziła od 1 stycznia 2022 r. zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469 z 2022 r. poz. 24, 218, 1700) oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855). Ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, utworzyła Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – zwane dalej „Centrum”, które zastąpiło Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN). Centrum, to państwowa jednostka budżetowa podległa właściwemu ministrowi do spraw zdrowia, a także umożliwiono sporządzenie Gminnego programu na okres nie dłuższy niż 4 lata. Ustawa wprowadziła także zmianę w zakresie art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, rozszerzono działalność profilaktyczną i edukacyjną prowadzoną w ramach gminnych programów o obszar uzależnień behawioralnych. W związku z tym niniejszy dokument został opracowany na lata 2023-2026, jego zakres merytoryczny odpowiada obowiązującym przepisom prawa.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa, iż do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii.

Przed samorządami zostało postawione trudne zadanie – integracja wielu gałęzi uzależnień w skoordynowany system.

W celu realizacji ww. zadań przygotowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Uzależnieniom Behawioralnym na lata 2023 - 2026 (zwany dalej Gminnym Programem), który określa działania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Program jest dokumentem, który wyznacza kierunki, najważniejsze kategorie zadań, które będą realizowane przez Gminę Miasto Augustów na lata 2023 - 2026, opartym o zapisy prawa, lokalne potrzeby i zasoby.

Program jest częścią Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2017-2025. Zadania rekomendowane do wdrażania w latach 2023-2026 są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

Przed przystąpieniem do opracowania niniejszego Programu zwrócono się do instytucji zaangażowanych w jego realizację o przesłanie sugestii, propozycji działań na podstawie zdiagnozowanych potrzeb w jednostce w zakresie realizacji programu w latach 2023-2026. Z jedenastu instytucji odpowiedziały dwie:

Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 2 w Augustowie zaproponował:

- prowadzenie działań związanych z profilaktyką zdrowia psychicznego (depresje, obniżenie nastoję i innych zaburzeń natury emocjonalnej, braku umiejętności regulacji emocji

i wyrażania uczuć) dla dzieci i młodzieży, które ściśle łączy się z profilaktyką przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie:

- kontynuacja działań skierowanych do dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego,
- prowadzenie różnorodnego poradnictwa (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego),
- organizacja działań wpływających na wzrost kompetencji osób zaangażowanych w pomoc mieszkańcom w związku z uwikłaniem w trudne sytuacje (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewłaściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej) poprzez organizację szkoleń, warsztatów, superwizje.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469 z 2022 r. poz. 24, 218, 1700);

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855);

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);

Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974, 1079);

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025, przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r.;

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, przyjęty Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022;

Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030;

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie podlaskim na lata 2022-2025;

Uchwała Nr XXIX/263/2016 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 5 grudnia 2016 r. w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2017-2025;

Uchwała Nr XLV/456/2022 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Augustowa na lata 2022-2024;

Uchwała Nr XIX/207/2020 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie Programu Wspierania Rodziny na lata 2020 - 2022 Gminy Miasto Augustów.

III. SŁOWNICZEK

AL-ANON – są wspólnotą krewnych i przyjaciół alkoholików. Istnieją one w tym celu, aby rozwiązywać wspólne problemy przez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją. Podzielają opinię, że alkoholizm jest chorobą rodzinną i że zmiana nastawienia całej rodziny może przyczynić się do jej wyleczenia.

Dorosłe Dzieci Alkoholików to dorosłe osoby, które wychowywały się w rodzinie uwikłanej w uzależnienie od alkoholu. DDA często doświadczają w dorosłym życiu trudności, których korzenie tkwią w doświadczeniach wyniesionych z rodziny alkoholowej. Syndrom DDA może doprowadzić do poważnych problemów psychologicznych i zaburzeń osobowości.

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

KBPN – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (od 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).

Napój alkoholowy - w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest produkt przeznaczony do spożycia

zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu.

NSP – nowe substancje psychoaktywne (wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) – produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub substancja psychoaktywna, której wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (od 1 stycznia 2022 r. na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).

Profilaktyka selektywna – ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Odbiorcy działań profilaktyki selektywnej to podgrupy wybranej populacji (np. ogółu młodzieży) charakteryzujące się obecnością czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, środowiskowych), związanych z podejmowaniem danych zachowań ryzykownych.

Profilaktyka uniwersalna – ma na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Odbiorcy działań profilaktyki uniwersalnej to ogół populacji, np. dzieci i młodzież szkolna, społeczność lokalna.

Profilaktyka wskazująca – są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi. Odbiorcy działań profilaktyki wskazującej to osoby charakteryzujące się czynnikami ryzyka.

Programy rekomendowane – programy, które uzyskały rekomendacje w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji z Programy rekomendowane – programy, które uzyskały rekomendacje w ramach Systemu Rekomendacji Programów

Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Substancje psychoaktywne – substancje psychoaktywne to środki chemiczne, które działając na organizm człowieka powodują zmianę samopoczucia i fałszują odbiór rzeczywistości, a przyjmowanie ich może prowadzić do uzależnienia oraz długotrwałe i nieodwracalne skutki dla zdrowia.

Używanie szkodliwe substancji – sposób stosowania substancji, który powoduje konkretne szkody zdrowotne zarówno somatyczne, jak i psychiczne.

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Diagnostując lokalne problemy społeczne warto zapoznać się z danymi z poziomu krajowego. Poniżej zamieszczamy dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczące spożywania alkoholu w Polsce.

Spożycie w litrach na jednego mieszkańca Polski

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
1992	3,5	7,6	0,91	38,6	2,12
1993	3,8	7,5	0,9	33	1,82
1994	3,8	6,9	0,83	36,4	2
1995	3,5	6,8	0,82	39	2,15
1996	2,9	10,3	1,24	42,8	2,35
1997	2,8	12,8	1,54	49,8	2,74
1998	2,4	13,7	1,64	54,1	2,98
1999	2,1	13,6	1,63	60,1	3,31
2000	2	12	1,44	66,9	3,68
2001	1,7	10,6	1,27	66,5	3,66

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2002	1,7	11,2	1,34	70,7	3,89
2003	2,4	11,3	1,36	74,8	4,1
2004	2,5	10,6	1,27	82	4,51
2005	2,5	8,6	1,03	80,7	4,44
2006	2,7	9,1	1,09	90,8	5
2007	3	8,9	1,07	93,4	5,14
2008	3,4	8,2	0,98	94,4	5,19
2009	3,2	7	0,84	91,2	5,02
2010	3,2	7	0,84	90,5	4,98
2011	3,3	6,4	0,77	94,3	5,19
2012	3	5,9	0,71	99,2	5,46
2013	3,6	5,8	0,67	97,7	5,37
2014	3,2	6,3	0,76	98,9	5,44
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,7	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42
2018	3,3	6	0,72	100,5	5,53
2019	3,7	6,2	0,74	97,1	5,34
2020	3,7	6,4	0,77	93,6	5,15
2021	3,8	6,7	0,80	92,7	5,10

Źródło: <https://parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>

Średnie roczne spożycie napojów alkoholowych na 1 mieszkańca Polski w litrach w przeliczeniu na 100% alkohol

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
1993	6,52
1994	6,63
1995	6,46
1996	6,49
1997	7,08
1998	7,02
1999	7,04
2000	7,12
2001	6,63
2002	6,93
2003	7,86
2004	8,28
2005	7,97
2006	8,79
2007	9,21
2008	9,58
2009	9,06
2010	9,02
2011	9,25

2012	9,16
2013	9,67
2014	9,40
2015	9,41
2016	9,37
2017	9,45
2018	9,55
2019	9,78
2020	9,6
2021	9,70

Źródło: <https://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>

Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach 2000-2020:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wyroby spirytusowe	28,30%	25,80%	24,50%	30,50%	30,20%	31,40%
Wino i miody pitne	20,20%	19,20%	19,40%	17,30%	15,30%	12,90%
Piwo	51,50%	55%	56,10%	52,20%	54,50%	55,70%

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wyroby spirytusowe	30,70%	32,6%	35,50%	35,30%	35,5%	35,7%

Wino i miody pitne	12,40%	11,6%	10,30%	9,30%	9,3%	8,3%
Piwo	56,90%	55,8%	54,20%	55,40%	55,2%	56,0%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wyroby spirytusowe	32,74%	37,2%	34,1%	34,0%	34,2%	35,2%
Wino i miody pitne	7,73%	7,2%	8,0%	8,0%	7,4%	7,8%
Piwo	59,54%	55,7%	57,9%	57,9%	58,4%	57,8%

	2018	2019	2020	2021
Wyroby spirytusowe	34,6%	37,8%	38,5%	39,2%
Wino i miody pitne	7,5%	7,6%	8,0%	8,3%
Piwo	57,9%	54,6%	53,5%	52,5%

Źródło: <https://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>

4.1. Pomoc społeczna

W roku 2022 z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało w podziale na rodziny 881 rodzin, w których łącznie było 1570 osób. Z powodu alkoholizmu 47 rodzin, w których było 64 osoby. Powodu narkomanii 1 rodziny – gospodarstwo jednoosobowe.

4.2 Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

Wnioski składane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie w sprawie uruchomienia procedury zmierzającej do zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Podmioty składające wnioski	2020	2021	2022
Policja	50 36 -przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	58 31 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	35 18 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Prokuratura Rejonowa w Augustowie	1 (art.207 kk) znęcanie pod wpływem alkoholu	0	0
Sąd Rejonowy w Augustowie	0	0	0
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie	0	0	0
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	10 1 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	9 2 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	14 6 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Członkowie rodzin i osoby prywatne	22	22	16

Inne podmioty np. Stowarzyszenie <i>„Niebieska Linia”, NZOZ PZP-PTUiW, Komisje z innych miast i gmin</i>	0	2	0
Szkoły i placówki oświatowe	0	1	0
Razem	83	92	65

Ponadto w **2022** roku pracownik Urzędu Miejskiego w Augustowie odpowiedzialny za obsługę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielił **63** porady dla osób zgłaszających się do Komisji, które dotyczyły:

- uzależnienia i współuzależnienia,
- funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- motywowania do korzystania ze specjalistycznych form pomocy.

4.3 Przemoc w rodzinie

Do 30 września 2022 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Augustowa wpłynęło 65 formularzy „Niebieskiej Karty” – A.

Zostało powołanych 58 grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Pracowało łącznie 79 grup roboczych – 58 dotyczyło procedur z roku 2022 i 2021 z roku poprzedniego. Odbyło się 207 posiedzeń grup roboczych. W toku pracy grup roboczych zakończono 58 procedur „Niebieskiej Karty” (łącznie z procedurami rozpoczętymi w 2021r.), w tym:

- 26 w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 32 w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań.

4.4 Bezpieczeństwo

1. Liczba nietrzeźwych osób nieletnich zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych - 5
2. Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych - 30
3. Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w związku z przemocą w rodzinie (w tym wszczęta procedura Niebieskiej Karty) - 55
4. Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych przez Policję do izby wytrzeźwień w innej gminie - 0
5. Liczba nietrzeźwych kierowców - 261
6. Liczba wypadków drogowych z udziałem nietrzeźwych kierowców - 2

Policja w Augustowie w roku 2022 prowadziła edukację społeczną na temat bezpieczeństwa na drogach (poprzez wydawanie ulotek, plakatów, udział w kampaniach lokalnych na rzecz bezpieczeństwa na drogach) oraz współpracowała z jednostkami samorządowymi w ramach policyjnych akcji (np. Akcja Trzeźwy Poranek, Akcja Znicz itp.).

4.5. Dostępność do pomocy terapeutycznej i psychospołecznej

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Poradnia Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia”, jak również Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Szpitalnej 12A. Poradnia jest finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie: opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Ponadto z budżetu Gminy Miasta Augustowa w Poradni finansowane są dodatkowe działania profilaktyczne zwiększające dostępność usług dla mieszkańców miasta Augustowa takie jak: zajęcia i programy ponadpodstawowe oraz dalszego zdrowienia typu sesje terapii indywidualnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin z terenu miasta Augustowa.

- Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, a także dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc z terenu miasta Augustowa

prowadzony przez Gabinet Psychoterapeutyczny Renata Szyszkiewicz – Dobrowolska przy ul. Kilińskiego 8A. Specjaliści pracujący w punkcie i realizujący konsultacje związane z uzależnieniami i przemocą: psychoterapeuta, specjalista psychoterapii, psycholog, terapeuta par, instruktor terapii uzależnień i konsultant ds. przemocy w rodzinie. Punkt Konsultacyjny oferuje wsparcie w różnorodnych formach: psychoedukacji indywidualnej dla osób nadużywających alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, uzależnionych, członków ich rodzin oraz dla osób współuzależnionych, prowadzenie indywidualnych konsultacji psychoterapeutycznych dla osób doświadczających przemocy, rozpoznawanie przemocy w rodzinie, wsparcie dla osób doznających przemocy, interwencyjne udzielanie wsparcia, konsultacje pedagogiczne i psychoterapeutyczne oraz motywowanie terapii w specjalistycznych placówkach, motywowanie do zmian, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym, konsultacje dla par, konsultacje grupowe.

- Poradnictwo skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin z terenu miasta Augustowa przez Gabinet Psychoterapii Justyna Paszkiewicz przy ul. Mostowej 12G. Specjalista psycholog, psychotraumatolog, terapeuta poznawczo-behawioralny, terapeuta dzieci i młodzieży. Główne działania to udzielanie konsultacji indywidualnych psychoedukacyjnych, poradnictwa terapeutycznego dotyczącego uzależnień behawioralnych traumy, poradnictwo terapeutyczne EMDR, poradnictwo terapeutyczne skierowane do DDA. Współpraca z pedagogami szkół podstawowych.

- Specjalistyczna pomoc dzieciom, młodzieży i dorosłym z rodzin zagrożonych problemem narkomanii, dla osób uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych i członków ich rodzin z terenu miasta Augustowa przez Pracownię Psychologiczną SENSODIA Magdalena Suchocka przy ul. Śródmieście 17A. Mieszkańcy otrzymują poradnictwo w zakresie uzależnień od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, psychoterapię uzależnień, poradnictwo terapeutyczne dotyczące traumy, poradnictwo oparte o terapia skoncentrowaną na rozwiązaniach, konsultacje psychologiczne, wywiad motywujący, interwencja kryzysowa, konsultacje rodzicielskie, psychoedukacja i terapia DDA.

- Zajęcia terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym z uwzględnieniem między innymi zespołu FAS (alkoholowy zespół płodowy) prowadzone przez Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka „Piotruś Pan” Elżbieta Chilicka przy ul. Kopernika 20. Specjaliści z różnych dziedzin: psycholog, logopeda, oligofrenopeda, pedagog specjalny, terapeuta integracji sensorycznej, arteterapeuta, fizjoterapeuta, terapeuta NDT Bobach oraz terapeuta PNF, realizujący wsparcie dzieci w rozwoju psychospołecznym poprzez: terapię

mowy, terapię procesów sensorycznych, arteterapię, trening umiejętności społecznych oraz wsparcie psychologiczne i fizjoterapię. Pomoc specjalistów obejmowała następujące zakresy: pomoc psychologiczną, pomoc logopedyczną, diagnozę KOZE, prowadzenie treningu umiejętności społecznych, terapię pedagogiczną, diagnozę przetwarzania słuchowego wg metody stymulacji słuchowej K. Johannaesa, diagnozę KORP, arteterapię i terapię funkcjonalną prowadzą zajęcia wpływające na poprawę funkcjonowania dzieci i młodzieży.

- Zajęcia terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z problemem alkoholowym z uwzględnieniem między innymi zespołu FAS (alkoholowy zespół płodowy) prowadzone przez Gabinet Psychologiczno-Terapeutyczny „GABIK” Ewelina Książewska przy ul. 3 Maja 56. Zatrudnieni specjaliści: pedagog specjalny, terapeuta poznawczo-behawioralny, terapeuta integracji sensorycznej, oligofrenopedagog, logopeda, pedagog, terapeuta ręki, psycholog, psycholog kliniczny, socjoterapeuta, fizjoterapeuta, terapeuta NDT-Bobath, terapeuta PNF, terapeuta skoliozy i wad postawy. Pomoc specjalistów obejmowała następujące zakresy: terapię zmysłów w Sali Doświadczenia Świata, terapię zachowań trudnych, terapię integracji sensorycznej, trening umiejętności społecznych, komunikacyjnych i asertywności, trening zastępowania agresji, terapię logopedyczną, terapię pedagogiczną, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia fizjoterapeutyczne, terapię NDT-Bobath, terapię PNF, terapię ręki.

- Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB TĘCZA ul. ks. Skorupki 6 Klub TĘCZA jest to miejsce do którego trafiają osoby uzależnione od alkoholu, osoby współuzależnione, a także inne osoby promujące trzeźwy styl życia, wszyscy ci którzy pragną w jakikolwiek sposób wesprzeć swych bliskich czy znajomych w walce z chorobą alkoholową. W klubie odbywają się zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe ponadto zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Odbywają się także spotkania – Mitingi: AA Grupa „Nie ma mocnych”, DDA Grupa „Teraz My”, Al-Anon Grupa „Promyk”, AA Grupa „Maj”. Punkt konsultacyjny prowadzony jest przez instruktora terapii uzależnień i współuzależnienia, który udziela porad podczas spotkań indywidualnych. Prowadzone są także zajęcia grupowe, które mają charakter edukacyjny na temat uzależnienia i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby. W grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy, prowadzonej przez psychoterapeutę, są zajęcia mające na celu zdefiniowanie zjawiska przemocy w ujęciu psychologicznym (elementy psychoterapii), społecznym i prawnym. W trakcie przeprowadzanych spotkań osoba potrzebująca uzyskuje pomoc psychoedukacyjną, terapeutyczną i prawną, która może przyczynić się do podjęcia próby zmiany funkcjonowania, do ochrony jej dóbr osobistych i materialnych, do podjęcia działań skierowanych na powstrzymanie przemocy. Grupa wsparcia i rozwoju osobistego z psychologiem. Celem tej grupy jest wzajemne wsparcie emocjonalne,

pomoc w przezwyciężaniu problemów i rozwiązywaniu ich. Ponadto prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci – w dwóch grupach wiekowych. Na zajęciach dzieci uczestniczą w treningu umiejętności społecznych, uczą się technik relaksacyjnych w postaci muzykoterapii, bajkoterapii i arteterapii. Średnio w zajęciach uczestniczy 15 dzieci.

Sytuacja epidemiczna nie wpłynęła na dostępność do pomocy psychoterapeutycznej i psychologicznej, mieszkańcy mogli korzystać z pomocy bezpośredniej lub przy wykorzystaniu komunikacji zdalnej. Szczegółowy opis przeprowadzonych działań znajduje się w sprawozdaniach rocznych z realizacji gminnych Programów, sprawozdania były przekazywane co roku Radzie Miejskiej.

Działania profilaktyczne przeprowadzone w 2022 r. – stan na dzień 30.09.2022 r.:

Wybór programów był zgodny z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (od 1 stycznia 2022 r. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), która wskazuje „iż w pierwszej kolejności nacisk powinien być położony na wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności oraz programy oparte na dowodach naukowych”. Lista takich programów znajduje się na stronie www.programyrekomendowane.pl. System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego to wspólny projekt Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (koordynator), Ośrodka Rozwoju Edukacji, Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach systemu dokonywana jest ocena programów z obszarów promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uzależnień (profilaktyki narkomanii, profilaktyki problemów alkoholowych) oraz programów profilaktyki innych zachowań problemowych (ryzykownych) dzieci i młodzieży. Programy są badane pod kątem spełnienia standardów - szczegółowych wymagań odnoszących się do jakości programu jako całości, a także poszczególnych etapów jego realizacji, tj. etapu diagnozy i oceny potrzeb, wyboru grupy docelowej, planowania celów i sposobów ich realizacji, zapewnienia jakości realizacji oraz monitorowania i oceny efektów programu w trakcie ewaluacji.

Działania profilaktyczne wśród uczniów szkół podstawowych zarówno w 2021 oraz częściowo w 2022 roku, ze względu na zmianę organizacji pracy szkół na zdalną, musiały zostać dostosowane do możliwości organizacyjnych szkół. Epidemia koronawirusa COVID-19 spowodowała wiele utrudnień, niemożliwe było przeprowadzenie wielu działań profilaktycznych. Jednakże w 2022 roku część działań udało się zrealizować, ponadto

programy rekomendowane są zaplanowane do zrealizowania w augustowskich szkołach w ostatnim kwartale 2022 roku. W większości są to rekomendowane programy przez PARPA oraz inne bardzo ważne w kształtowaniu postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, nikotyny, środków psychoaktywnych.

- realizacja Programu Profilaktycznego pt.: „Odczuwaj, Ufaj, Mów” dla wszystkich klas IV, V i VI (5 klas) – 5 warsztatów po 4 godziny w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Augustowie. Program miał charakter profilaktyczno-interwencyjny, jego zadaniem było zapobieganie stratom występującym z powodu problemów interpersonalnych. Realizacja w marcu 2022 r.

- Program Profilaktyczny „Cukierki” dla wszystkich klas I, II i III (6 klas) – 6 warsztatów po 4 godziny w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Augustowie. Celem programu było przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, kształtowanie postawy dystansu w relacjach z osobami nieznanymi, rozwijanie u uczniów postawy szacunku i zaufania do personelu szkoły, jako osób mogących udzielić wsparcia w problemach. Realizacja w marcu 2022 r.

Pozostałe działania w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Szkolny konkurs Test Wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu – e- papierosa w Szkole Podstawowej Nr 3. Realizacja w maju 2022 r., Udział wzięli uczniowie z klas VII.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień:

- Poradnictwo prawne i psychologiczne dla mieszkańców Augustowa będących w trudnej sytuacji życiowej w związku z uzależnieniem od alkoholu, nadużywających alkoholu i doświadczających przemocy w rodzinie (Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie). Udzielono 24 godziny poradnictwa prawnego i psychologicznego.

Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez organizowanie aktywnych form wypoczynku (organizowanie ferii i wakacji – w tym konkursy ofert dla organizacji pozarządowych).

- dotacje dla organizacji na realizację zadań miasta w zakresie organizacji wypoczynku i czasu wolnego dzieci i młodzieży (ferie i wakacje 2022 r.)

- organizacja Dnia Dziecka na hali sportowej w Szkole Podstawowej nr 4 w Augustowie. Realizacja – czerwiec 2022 r.

Działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

W mieście Augustów funkcjonuje **5 placówek wsparcia dziennego - Świetlic** (4 placówki prowadzone są przez organizacje pozarządowe, jedna przez gminę).

1. Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie – liczba miejsc 37,
2. Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie - liczba miejsc 25,
3. Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie – liczba miejsc 25,
4. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie – liczba miejsc 25.
5. Świetlica „Nasza Ostoja” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie – liczba miejsc – 20.

Od 2021 roku Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka Hufiec Augustów prowadzą placówkę wsparcia dziennego w formie wychowawcy podwórkowego.

Działania profilaktyczne wśród uczniów szkół podstawowych zarówno w 2021 i 2022 roku musiały zostać dostosowane do możliwości organizacyjnych szkół. Wybór programów był zgodny z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych która wskazuje „iż w pierwszej kolejności nacisk powinien być położony na wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności oraz programy oparte na dowodach naukowych. Lista takich programów znajduje się na stronie www.programyrekomendowane.pl System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego to wspólny projekt Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (koordynator), Ośrodka Rozwoju Edukacji, Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. System ten został stworzony, aby upowszechniać praktyki i programy profilaktyczne oparte na dowodach naukowych, popularyzować wiedzę na temat skutecznych strategii profilaktycznych oraz metod konstruowania programów. Jest to więc nie tylko baza programów rekomendowanych, lecz również narzędzia pozwalające na to, by w podobny sposób dokonywać oceny ofert, które spływają do samorządów (konstrukcja programu, formułowanie celów, dobranie odpowiednich strategii, zaplanowanie ewaluacji).

Sytuacja epidemiczna spowodowana COVID – 19 nie wpłynęła na dostępność do pomocy psychoterapeutycznej i psychologicznej, mieszkańcy mogli korzystać z pomocy bezpośredniej lub przy wykorzystaniu komunikacji zdalnej. Szczegółowy opis przeprowadzonych działań znajduje się w sprawozdaniach rocznych z realizacji

poszczególnych gminnych Programów, sprawozdania są przekazywane co roku Radzie Miejskiej.

4.6 Szkolenia dla sprzedawców alkoholu.

W październiku 2021 r. Firma Centrum Działań Profilaktycznych ul. Kościuszki 39A, 32-020 Wieliczka, przeprowadziła na terenie miasta Augustów terenowe szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych wraz ze sprawdzeniem potencjalnej dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich oraz nietrzeźwych. Przeszkolono 78 sprzedawców z 40 punktów poddanych audytowi. Niewielka liczba sprzedawców ze sprawdzonych punktów sprzedających alkohol (10 na 40 pkt), podczas próby zakupu alkoholu przez Tajemniczego Klienta, nie wymagała dokumentu potwierdzającego wiek nabywcy. W większości, czyli 30 pkt sprzedawcy poprosili o okazanie dokumentu i mimo zapewnienia Tajemniczego Klienta, iż zostawił go w domu sprzedawcy zachowali się odpowiednio i odmówili sprzedaży alkoholu.

Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim które podyktowane m.in. jest tym, że nawet za jednorazową sprzedaż niepełnoletnim grożą im wysokie kary – z utratą zezwolenia włącznie.

4.7 Rynek alkoholowy w mieście Augustowie.

Zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/401/2021 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 2 września 2021 r. w sprawie ustalenia na terenie Gminy Miasto Augustów maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ustalono:

1) maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal):

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 90,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 75,
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu – 75,

2) maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia):

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo - 130,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 80,

c) powyżej 18% zawartości alkoholu – 80.

Ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wg zawartości alkoholu (stan na 30.09.2022 r.)								
1) poza miejscem sprzedaży (detal)				2) w miejscu sprzedaży (gastronomia)				
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwa)	6. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	7. pow. 18%	8. razem	9. Ogółem (suma kolumn 4+8)
70	69	67	206	80	46	43	169	375

Ponadto w 2022 roku (stan na 30.09.2022 r.) wydano 18 zezwoleń poza miejscem sprzedaży (detal), 40 zezwoleń w miejscu sprzedaży (gastronomia) i 17 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (1-2 dni) podczas imprez organizowanych na otwartej przestrzeni.

4.8 Zasoby środowiskowe:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,
- Zespół Interdyscyplinary Miasta Augustowa,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Augustowie,
- NZOZ „Poradnia Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia”
- Placówki ochrony zdrowia funkcjonujące i obejmujące swoim działaniem mieszkańców Augustowa,
- Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Augustowie SPSPZOZ w Suwałkach
- Placówki oświatowe obejmujące swoim działaniem mieszkańców Augustowa,
- Sąd Rejonowy w Augustowie,

- Prokuratura Rejonowa w Augustowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Augustowie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Augustowie,
- Centrum Integracji Społecznej prowadzone przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Augustowie,
- Organizacje pozarządowe, placówki wsparcia dziennego: Świetlica „Nasza Ostoja”, Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań”, Ognisko Wychowawcze TPD, Katolickie Towarzystwo Służby Dzieciom „Hospicjum”, Fundacja „Cordis”,
- Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza”,
- Podmioty gospodarcze wykonujące usługi zakontraktowane z Gminą Miastem Augustów skierowane do osób uzależnionych i ich rodzin.

4.9 Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, zasady wynagradzania członków Komisji, planowana reorganizacja.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie, zwana dalej MKRPA, działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz.1119, 2469, z 2022r. poz. 24, 218, 1700). W jej skład wchodzi osoby posiadające przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie liczy 9 członków powołanych na podstawie Zarządzenia numer 267/19 Burmistrza Miasta Augustowa w sprawie powołania składu osobowego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie.

Do najważniejszych zadań Komisji należą:

- 1) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- 2) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a w uzasadnionych przypadkach występowanie do Sądu Rejonowego w Augustowie z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 4) działalność w zakresie profilaktyki,

- 5) działalność w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i specjalistycznej,
- 6) podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Ponadto w swojej działalności profilaktycznej i interwencyjnej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dąży do:

- inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie kultury i sposobu spożywania alkoholu
- inicjowania działań na rzecz trzeźwości, wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy

W roku 2022 członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowali następujące działania profilaktyczne:

- 13.06.2022r. członkowie Komisji brali udział w Dniach Bezpieczeństwa i Profilaktyki w Augustowskim Centrum Edukacyjnym. Celem akcji była szeroko rozumiana profilaktyka, kształtowanie i wzmacnianie pozytywnych postaw i zachowań, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo w szkole oraz poza nią, kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych.
- 22.07.2022r. w ramach obchodów Święta Policji członkowie Komisji brali udział w akcji profilaktycznej dotyczącej promocji bezpiecznych zachowań pn. „Bezpieczne Wakacje 2022”. Informowali zainteresowanych o działaniach prowadzonych na terenie Augustowa w zakresie uzależnień oraz przekazywali ulotki i materiały edukacyjnej dotyczące uzależnień.
- 18.08.2022r. członkowie MKRPA wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Augustowie przeprowadzili akcję profilaktyczną na drodze pn. „Powstrzymaj nietrzeźwego kierowcę”. Celem działań było podniesienie poziomu świadomości na temat wpływu alkoholu na organizm kierowcy, możliwych skutków i konsekwencji jazdy po alkoholu oraz tego co należy zrobić kiedy widzimy, że osoba wsiadająca za kierownicę jest pod wpływem alkoholu.
- 22.09.2022r. przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie wziął udział w spotkaniu z kandydatami na kierowców w Ośrodku Szkolenia Kierowców „Lewar” związku z trwającym Europejskim Tygodniem Mobilności oraz akcją pod nazwą ROADPOL Safety Days (Dni Bezpieczeństwa Ruchu

Drogowego) ukierunkowaną na realizację założeń zgodnych z WIZJĄ ZERO – zero ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych.

Współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie z Zespołem Interdyscyplinarnym i Grupą Roboczą:

Rok	Ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w których brał udział przedstawiciel MKRPA w Augustowie	Ilość posiedzeń grup roboczych w których brał udział przedstawiciel MKRPA w Augustowie	Ilość procedur „Niebieskiej Karty” wszczętych przez członków MKRPA w Augustowie
2020	2	103	3
2021	2	108	2
2022	2	187	2

W trakcie swojej działalności w roku 2022 członkowie Komisji współpracowali z:

- Punktem Konsultacyjnym dla Dorosłych oraz Dzieci i Młodzieży w Augustowie,
- Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka „Piotruś Pan” w Augustowie,
- Gabinetem Psychoterapii Justyna Paszkiewicz,
- Gabinetem Psychologiczno - Terapeutycznym „GABIK” w Augustowie,
- Augustowskim Stowarzyszeniem Abstynentów Klub „Tęcza”,
- Dzielnicowymi z Komendy Powiatowej Policji w Augustowie,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Augustowie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym Miasta Augustowa,
- I Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie,

- Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,

Działalność w zakresie opiniowania i wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Zespół Opiniujący odbył 26 posiedzeń, na których rozpatrzył 30 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydano 30 pozytywnych postanowień dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- 22 dotyczyło punktów gastronomicznych
- 8 dotyczyło punktów handlowych

Zespół kontrolny skontrolował łącznie 31 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w tym 16 sklepów i 15 punktów gastronomicznych. W dwóch punktach detalicznych konieczne było przeprowadzenie rekontroli, w obu przypadkach przedsiębiorcy zrealizowali wszystkie zalecenia pokontrolne. W trakcie czynności służbowych skontrolowano prawidłowość złożonego oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za rok 2021r oraz właściwe umieszczenie informacji o szkodliwości alkoholu na terenie kontrolowanych obiektów. Ponadto każdorazowo w kontrolowanych placówkach pouczone sprzedawców na temat zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim (w tym obligatoryjne żądanie dokumentu tożsamości potwierdzające wiek kupującego) oraz osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu.

Działalność interwencyjna Komisji:

W toku prowadzonych postępowań Zespół motywujący, składający się każdorazowo z prowadzącego i protokolanta, odbył 62 posiedzenia w tym 4 wyjazdowe przy współudziale dzielnicowego do miejsca zamieszkania osób zgłoszonych. Na każdym posiedzeniu rozpatrywano średnio od 3 do 5 spraw dotyczących zobowiązania zgłoszonego do leczenia odwykowego. Podczas pracy zespół motywujący prowadzono rozmowy profilaktyczne i motywujące z osobami zgłoszonymi oraz świadkami. Niektóre z osób zgłoszonych w toku prowadzonych przez Komisję działań podejmowało dobrowolnie leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne, jak również członkowie rodzin rozpoczynali korzystanie ze specjalistycznego wsparcia.

W trakcie pracy zespołów motywujących MKRPA podczas rozmów zarówno z osobami zgłoszonymi oraz rodzinami członkowie Komisji poruszali zagadnienia t.j.:

- prawne aspekty procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
- picie szkodliwe i uzależnienie,
- leczenie osób uzależnionych od alkoholu,
- wpływ uzależnienia na życie rodzinne,
- problem przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym
- wpływ doświadczeń z dzieciństwa w rodzinie z problemem alkoholowym na funkcjonowanie w życiu dorosłym

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie na podstawie art. 24 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2022 roku skierowała 10 spraw do Sądu Rejonowego w Augustowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskami o zobowiązanie do poddania leczeniu odwykowemu i uprzednim poddaniu badaniu u biegłych sądowych. W 7 sprawach zapadło postanowienie Sądu o nakazie podjęcia leczenia odwykowego w 4 przypadkach nakaz dotyczył leczenia niestacjonarnego z nadzorem kuratora, 2 sprawy dotyczyły leczenia stacjonarnego z nadzorem kuratora, 1 wniosek oddalono.

W 2022 roku skierowano do Sądu Rejonowego w Augustowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich 4 wnioski o skontrolowanie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi. Założono 2 procedury „Niebieskiej Karty”. Złożono 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Augustowie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się nad rodziną.

- liczba rozmów podejmowanych w toku prowadzonych postępowań ze sprawcami przemocy: 57;

-liczba rozmów podejmowanych w toku prowadzonych postępowań z ofiarami przemocy: 62

W trakcie realizacji niniejszego Programu planowane jest rozwój działalności profilaktycznej Komisji poprzez utworzenie zespołu ds. profilaktyki. Zespół ds. profilaktyki będzie prowadził działania informacyjne, edukacyjne, współpracował z instytucjami oraz organizacjami podczas wydarzeń profilaktycznych. Przyczyni się to wzrostu wiedzy na temat działalności Komisji i działań prowadzonych w zakresie uzależnień na terenie Augustowa.

Członek, przewodniczący, wiceprzewodniczący oraz sekretarz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie otrzymuje wynagrodzenie za pracę w komisji w wysokości 6% płacy minimalnej za każdy udział w posiedzeniach komisji.

Przewodniczący Komisji otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie czynności wynikających z jego obowiązków w wysokości 300,00 zł (trzysta złotych) brutto za każdy miesiąc.

Członkowie Komisji pracując z różnymi problemami społecznymi dotyczącymi mieszkańców muszą mieć możliwość aktualizacji wiedzy o nowych ryzykach społecznych, nowoczesnych metodach pracy. Członkowie Komisji potrzebują aktualizacji wiedzy poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu uzależnień, dostęp do specjalistycznej wiedzy przyczyni się do skuteczniejszej pomocy mieszkańcom Augustowa. Ważnym elementem w planowanych działaniach jest sporządzanie lokalnej diagnozy zagrożeń społecznych, która umożliwi prowadzenie skutecznych działań.

V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA, HARMONOGRAM PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych skutków społecznych, w szczególności zaburzeń życia rodzinnego, zawodowego i społecznego oraz szkód zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Miasta Augustowa poprzez:

1. Realizację zadań w kompetencjach gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości:
  - 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
  - 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
  - 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych
  - 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Realizację zadań w kompetencjach gminy wynikających z ustawy przeciwdziałaniu narkomanii:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Działania planowane w poszczególnych obszarach:

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Termin
1	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;	rozwijanie oferty różnorodnych form wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodziny, osób	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze	2023-2026

	współzależnionych, w tym prowadzenie punktów konsultacyjnych, grup wsparcia, zgodnie z bieżącymi potrzebami mieszkańców	świadczące usługi poradnictwa	
	prowadzenie działań skierowanych do osób po zakończonym leczeniu odwykowym	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze świadczące usługi poradnictwa	2023-2026
	pomoc osobom/rodzinom uwikłanym w uzależnienie od narkotyków poprzez poradnictwo psychologiczne	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze świadczące usługi poradnictwa	2023-2026

		udostępnienie poradnictwa specjalistycznego skierowanego do osób zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze świadczące usługi poradnictwa	2025-2026
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego, pomoc specjalistyczna osobom uzależnionym oraz osobom uzależnionym behawioralnie, jak i poszczególnym członkom rodzin	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze świadczące usługi poradnictwa	2023-2026
			Gmina Miasto Augustów, MOPS w Augustowie,	2023-2026

		Placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne, podmioty gospodarcze świadczące usługi poradnictwa	
	<p>prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej w celu uwrażliwienia mieszkańców na wydarzenia wskazujące na występowanie przemocy w rodzinie</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne</p>	2023-2026
	<p>prowadzenie działalności informacyjno w celu uwrażliwienia mieszkańców na wydarzenia wskazujące na występowanie</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe, podmioty medyczne</p>	2023-2026

		przemocy w rodzinie		
		podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, organizacje pozarządowe,	2023-2026
3.	<p>prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym</p> <p>prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -</p>	<p>realizowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz warsztatów szkoleniowych i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych,</p> <p>informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, MOPS w Augustowie, Placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe</p> <p>Gmina Miasto Augustów, Zespół Interdyscyplinarny, Organizacje pozarządowe</p>	<p>2023-2026</p> <p>2023-2026</p>

	wychowawczych i socjoterapeutycznych	powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających		
		finansowanie działań realizowanych w placówkach wsparcia dziennego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie (środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych)	2023-2026
		objęcie wszystkich uczniów w szkołach i różnego rodzaju podmiotów pracujących z dziećmi i młodzieżą prowadzonych przez Gminę Miasto Augustów pomocą w formie zajęć profilaktycznych poprzez	Gmina Miasto Augustów, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2023-2026

		realizację programów profilaktycznych, zgodnie ze zgłaszanymi propozycjami oraz rekomendacjami		
		wspieranie różnych inicjatyw skierowanych do dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne	Gmina Miasto Augustów, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2023-2026
		udział w różnorodnych kampaniach podejmujących problem profilaktyki uzależnień.	Gmina Miasto Augustów, MKRPA, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	2023-2026
		organizacja różnych form wsparcia ukierunkowanego na pomoc	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe	2023-2026

	<p>dzieciom i młodzieży, między innymi rozwijanie dostępu do pomocy specjalistycznej dzieciom i młodzieży z rodzin alkoholowych z zespołem FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy)</p>		
	<p>opracowanie lokalnej diagnozy zagrożeń społecznych</p>	<p>Gmina Miasto Augustów</p>	<p>2024</p>
	<p>działania skierowane do przedstawicieli samorządu, instytucji miejskich, stowarzyszeń abstynenckich w celu podniesienia i ujednolicenia wiedzy, kompetencji i umiejętności osób pracujących</p>	<p>Gmina Miasto Augustów</p>	<p>2023-2026</p>

		w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,		
		szkolenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie	Gmina Miasto Augustów	2023-2026
		prowadzenie działań szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu	Gmina Miasto Augustów	2023-2026
		organizacja wypoczynku podczas czasu wolnego od zajęć szkolnych, uwzględniających programy profilaktyczne, edukacyjne	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe	2023-2026
		prowadzenie zajęć	Gmina Miasto Augustów,	2023-2026

	<p>promujących zdrowy styl życia, służących rozwojowi i samorealizacji dzieci i młodzieży,</p>	<p>organizacje pozarządowe</p>	
	<p>prowadzenie działań skierowanych do dzieci i młodzieży w formie programów profilaktycznych promujących sport i kulturę fizyczną</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe</p>	<p>2023-2026</p>
	<p>promocja zdrowego stylu życia, poprzez realizację zadań, których celem jest wzmacnianie postaw abstyntenckich i rozwijanie zainteresowań, kształtowanie postaw odrzucających używki</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe</p>	<p>2023-2026</p>

4.	<p>wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej związaniu problemów alkoholowych</p>	<p>wspieranie i promowanie organizacji pozarządowych realizujących działania wynikające z Programu poprzez współpracę finansową i pozafinansową,</p>	<p>Gmina Miasto Augustów</p>	<p>2023-2026</p>
		<p>współpraca finansowa i pozafinansowa z organizacjami abstynenckimi oraz ruchami trzeźwościami</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe</p>	<p>2023-2026</p>
		<p>organizowanie i finansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych, pracy z rodziną, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki i rozwiązywania lokalnych</p>	<p>Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe</p>	<p>2023-2026</p>

	problemów alkoholowych,		
	wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej - wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych – uczestników CIS poprzez wsparcie specjalistyczne skierowane do uczestników i ich rodzin	Gmina Miasto Augustów, organizacje pozarządowe	2023 - 2026

VI. WSKAŹNIKI MONITORINGU PROGRAMU I RYZYKA DLA PROGRAMU

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana. Prowadzony monitoring powoli na ocenę prowadzonych działań celem podnoszenia ich skuteczności. Przy ocenie realizacji programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba przeprowadzonych programów w placówkach oświatowych.
2. Liczba punktów pomocy specjalistycznej na terenie Augustowa.

3. Liczba przeprowadzonych szkoleń skierowanych do sprzedawców.
4. Liczba sprzedawców uczestniczących w szkoleniach.
5. Liczba kontroli (połączonych ze szkoleniem) przeprowadzonych przez sprzedawców.
6. Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym sfinansowanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
7. Liczba wniosków do MKRPA w Augustowie w sprawie sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.
8. Liczba posiedzeń członków MKRPA w Augustowie.

VII. REALIZACJA PROGRAMU I SPRAWOZDOWCZOŚĆ

7.1 Podmiot koordynujący i realizatorzy

- Koordynatorem Programu jest Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych Urzędu Miejskiego w Augustowie.

- Realizatorzy Programu:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie,
- placówki oświatowe,
- podmioty gospodarcze prowadzące poradnictwo specjalistyczne,
- podmioty lecznicze,
- organizacje pozarządowe,
- Komenda Powiatowa Policji w Augustowie.

- Zadania Programu będą realizowane poprzez:

- a. zlecenie zadań miejskim jednostkom organizacyjnym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych,
- b. zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne),

Realizatorzy Programu składają do Koordynatora Programu sprawozdania.

7.2 Źródła finansowania i nakłady finansowe

Gminny Program realizowany jest w ramach środków finansowych planowanych corocznie w uchwale budżetowej, stanowiących dochody z tytułu wydawania i korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach do 300 ml.

7.3 Sprawozdawczość

Każdego roku zostanie sporządzony raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym efektów jego realizacji, który przedkładany jest radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.